

Ridders, camera, actie! – voorbereidende les	
Leerjaar	Groep 7 en 8
Type les	Een voorbereidende les op de workshop 'Ridders, camera, actie!' van Tetem, ontwikkeld rond het thema 'middeleeuwen & ridders'. In de workshop wordt de relatie gelegd tussen digitale cultuur en literatuur.
Lesduur	45 minuten
Omschrijving van de les	<p>Een les waarbij de kinderen op ontdekkende en verkennende wijze een stukje lezen uit 'Een ridder in de middeleeuwen' van Anita Ganeri en kennismaken met wat het betekent om tegenwoordig een ridder te zijn.</p> <p>Hoe leefde een ridder in de middeleeuwen? Wat moest die allemaal doen? Zijn er nu nog ridders? Wat is het verschil tussen een ridder van toen en een ridder van nu?</p> <p>De kinderen lezen een stuk uit het boek 'Een ridder in de middeleeuwen' van Anita Ganeri. Daarna denken ze na over of er nu nog ridders bestaan. Ze ontdekken dat mensen geridderd kunnen worden, en praten als dat mogelijk is met iemand die geridderd is. Ze leren wat het betekent als je een lintje ontvangt, en welke verschillende ridderordes bestaan in Nederland. De kinderen spelen een quiz over ridders van toen en nu.</p> <p>De kinderen lezen een boek over ridders in de middeleeuwen (plezier in lezen) (tijd van monniken en ridders). De kinderen maken kennis met de ridders van nu (organisatie van de samenleving en geschiedenis van Nederland). De kinderen denken na over wat ze hebben geleerd en reflecteren op de les (reflecteren).</p>
Onderwerpen	Ridders, middeleeuwen
Vakgebied	Kunstzinnige oriëntatie in aansluiting op oriëntatie op jezelf en de wereld (natuur en techniek).
Leerinhoud	
TULE kerndoelen 9	De kinderen krijgen plezier in het lezen van voorleesboeken (aanbod in teksten). De kinderen krijgen plezier in voorgelezen worden, zelf (digitale) boeken bekijken en 'lezen' (plezier in lezen).
TULE kerndoel 52	De kinderen kunnen vertellen hoe men in de middeleeuwen woonde in een kasteel, hoe jacht en toernooien verliepen en hoe men een ridder werd (tijd van monniken en ridders).
TULE kerndoel 55	De kinderen kunnen op het eigen werk en proces en dat van hun groepsgenoten reflecteren (reflecteren). De kinderen kunnen respect en waardering tonen voor het werk en de zienswijze van anderen (reflecteren).

Uitvoering	
Lesplanning	Lesduur: 45 minuten Inleiding: 15 minuten Opdracht: 20 minuten Reflectie: 10 minuten
Vorbereiding	<p>Bekijk de presentatie: 'Ridders, camera, actie! VL (presentatie)'. Lees de inhoud van deze les hieronder beschreven. Bekijk de bijlage 'Een ridder in de middeleeuwen (bijlage)' van Anita Ganeri Bekijk de bijlage 'Wonderlijke weetjes en fascinerende feiten over de ridders (bijlage)' van Sarah Devos (dit boek hoeft niet klassikaal worden gelezen tijdens deze les, maar kan als extraatje of individueel worden ingezet).</p> <p>Bereid het volgende voor: Tijdens deze les wordt besproken wat de verschillen zijn tussen een ridder in de middeleeuwen en een ridder tegenwoordig. Dit is extra leuk als er toevallig een familielid is van een kind op school (zoals een opa of oma) die echt geridderd is.</p>

	<p>Doe een oproepje en onderzoek of dit zo is, en of diegene een stukje hierover zou willen vertellen in de klas. Als dit niet mogelijk is, kan de les ook prima worden uitgevoerd zonder de ridder.</p> <p>Zet de volgende technische materialen klaar:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Beamer of Digibord met de presentatie • Optioneel: de digitale boeken kunnen ook worden gedeeld op laptops of Chromebooks om de kinderen het zelfstandig te laten lezen.
<p>Inleiding</p>	<p>Voor de docent: Start de presentatie.</p> <p>Toon afbeelding 1: Vertel: Binnenkort gaan jullie een workshop doen van Tetem: Ridders, camera, actie! Tijdens die workshop krijg je een filmopdracht. Vandaag bereiden we ons voor op deze workshop. Eerst gaan we het hebben over ridders van toen en ridders van nu. Daarna krijgen jullie een quiz over ridders. En veel van de antwoorden kom je al tegen in het boek en de presentatie, dus let goed op!</p> <p>Toon afbeelding 2: Vertel: Dit is het boek dat jullie gaan lezen. Vraag: Wat weten jullie al over ridders in de middeleeuwen?</p> <p>Voor de docent: Lees en bekijk met de klas via het digibord of zelfstandig via Chromebooks het boek 'Een ridder in de middeleeuwen' van Anita Ganeri (Corona, Ars Scribendi Uitgeverij, 2018). Lees in ieder geval de pagina's 6 en 7, 8 en 9, 12 en 13 (let op de paginanummers onderaan de bladzijde, niet de nummers in het pdf-document).</p> <p>Toon afbeelding 3:</p> <p>Stel de volgende vragen of houd een klassengesprek:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Welke rang hadden ridders in de middeleeuwse samenleving: hoger of lager dan horigen? En vergeleken met de paus? En met ambachtslieden, landheren en de koning? • Kon iedereen zomaar ridder worden? • Welke dingen kan jij je nog herinneren uit de strenge riddercode? • Wat gebeurde er bij het geridderd worden op de avond voor een gevecht? <p>Vertel: Je ziet ook iemand op de foto, dat is Anita Ganeri, zij komt uit India en woont nu in Engeland. Zij heeft dit boek geschreven. Ze heeft nog veel meer informatieve boeken geschreven die leuk zijn om te lezen.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vind jij geschiedenis belangrijk om te weten? Waarom wel of niet? <p>Vertel: Je weet nu al best veel over ridders in de middeleeuwen. Maar wist je dat er tegenwoordig ook ridders bestaan?</p> <p>Als er een ridder is gevonden die in de klas op bezoek kan komen, kan de presentatie met de quiz achterwege worden gelaten. Nodig de ridder uit om te vertellen waarom hij geridderd is, hoe dat te werk ging, en toon het lintje dat diegene heeft ontvangen. De klas kan dan vragen stellen aan de ridder.</p> <p>Vervolg de presentatie.</p> <p>Toon afbeelding 4 Vertel: In Nederland worden er elk jaar een paar duizend mensen geridderd. Op deze foto gebeurt dat door de koning. Maar meestal doet de burgemeester van een stad het. Dat staat ook wel bekend als een lintje krijgen. Omdat het zoveel mensen tegelijk zijn, wordt het ook wel de <i>lintjesregen</i> genoemd. De lintjesregen</p>

	<p>is elk jaar rond de verjaardag van de koning. Ieder jaar krijgen in totaal ongeveer 4500-5000 mensen zo'n onderscheiding.</p> <p>Toon afbeelding 5 Vraag: Wat denken jullie wat je hier ziet? Vertel: Dit zijn de verschillende Nederlandse ridderorden:</p> <ul style="list-style-type: none"> • De eerste, de Militaire Willemsorde, is voor mensen die bijzondere prestaties hebben geleverd in oorlogssituaties. • De tweede is de Orde van de Nederlandse Leeuw. Die krijgen mensen voor heel bijzondere prestaties, zoals een Olympische medaille winnen. Mensen die deze orde hebben zijn bijvoorbeeld astronaut André Kuipers en Anky van Grunsven, zij is Olympisch kampioen dressuur (paardrijden). • De derde is de Orde van Oranje-Nassau. Mensen die heel lange tijd vrijwilligerswerk doen kunnen deze onderscheiding krijgen. Maar ook als je iemand redt uit een brandend huis of een zinkende auto. Als je je eigen leven op het spel zet om iemand anders te redden, kan je hem ook krijgen. Het belangrijkste is dat je zo een bijdrage levert aan de samenleving. <p>Het mooie aan de Orde van de Nederlandse Leeuw en de Orde van Oranje-Nassau is dat iedereen die kan verdienen. Je hoeft het niet te erven, niet van adel te zijn, rijk te zijn of een bepaald geloof te hebben. Ook hoef je niet Nederlands te zijn.</p> <p>Toon afbeelding 6 Vertel: Je hebt verschillende soorten lintjes. Binnen de Orde van Oranje-Nassau zijn er alleen al zes soorten. De allerhoogste orde is 'Ridder Grootkruis'. Maar dat komt bijna nooit voor. Wel komen 'Lid' en 'Ridder' vaker voor.</p> <p>Op dit plaatje zie je hoe de verschillende onderscheidingen kunnen worden gedragen. De grote sjaap en medailles worden alleen op de dag van de uitreiking gedragen. Daarnaast ontvangen mensen ook een draaginsigne. Dat is een klein strikje in oranje en blauw, dat iedere dag gedragen kan worden. Daar hoort dan wel nette kleding bij. Het is dus niet de bedoeling dat de Koninklijke onderscheiding gedragen wordt op een t-shirt met spijkerbroek.</p>
Opdracht	<p>Toon afbeelding 7 Vertel: Het is nu tijd voor de grote Ridder quiz. Als je goed hebt opgelet, weet je vast veel vragen. Ook zitten er vragen in over ridders die je misschien nog niet weet. Dan mag je gewoon raden natuurlijk.</p> <p>Voor de docent: verdeel het lokaal in twee helften: eentje voor waar, en eentje voor niet waar. De kinderen gaan staan aan de kant van hun lokaal waarvan zij denken dat het juiste antwoord is.</p> <p>Toon afbeelding 8-17.</p> <p>Antwoorden:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. NIET WAAR (de koning was belangrijker) 2. WAAR 3. NIET WAAR (ook nog kasteelheer, kasteelvrouw, hofmeester, timmerman, smid, bewakers, etc.) 4. WAAR 5. WAAR 6. WAAR 7. NIET WAAR (dit zijn er een paar duizend) 8. NIET WAAR (alleen militairen die een uitzonderlijke prestatie hebben geleverd) 9. WAAR

	10. NIET WAAR (je moet nette kleding aan bij het dragen van dit strikje)
Reflectie	<p>Reflecteer samen op de les. Stel de volgende vragen:</p> <ul style="list-style-type: none">• Heb jij iets nieuws geleerd over ridders vandaag?• Zou jij liever een middeleeuwse ridder zijn of een ridder van nu? Waarom?• Ken jij iemand die het verdiend om ridder te worden? (Je kan diegene ook echt aandragen)• Vind jij dat er meer ridderorders moeten komen? Zo ja, waarvoor zouden die moeten zijn?• Wat vond je het leukste vandaag?